Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 130. Brașovŭ, Sâmbătă 10 (22) Iunie 1889.

Brașovŭ, 9 Iunie

Reforme și érăși reforme. Reforme în justiția, reforme în administrația, reforme în finanțe, acésta e devisa ministerului unguresců reconstituitŭ.

In dilele din urmă d-lŭ Tisza s'a hotărîtŭ sĕ dea și ministerulŭ de interne definitivŭ în mâna altuia și fóia oficială de alaltaerĭ publică autogratulŭ, prin care e numitŭ ministru de interne contele Geza Teleki, de origine ardelenŭ.

Contele Teleki, precum se asigură din partea foilorŭ inspirate, deși este de patru-spre-diece anĭ deputatŭ, e puținŭ cunoscutŭ ca personalitate politică, deórece a jucatŭ unŭ rolŭ modestŭ și retrasŭ, dér este unŭ aderentŭ mare alŭ lui Tisza, cu care este și înruditŭ, și așa se crede, că va înainta pe cărările ce i-le va desemna ministrulŭ președinte.

Foile opposiționale unguresci însĕ suntŭ de părere, că contele Teleki urmăresce principii de sine stătătóre și că, în contra vederilorŭ ministrului președinte, elŭ s'a declaratŭ hotărîtŭ pentru reforma administrației, pretăcêndu-se în administrația de statŭ.

Tisza — dice „Egyetértés" — nu bucurosŭ s'a hotărîtŭ a da ministerulŭ de interne în mânile altuia, dér a făcutŭ acestŭ pasŭ renunțândŭ la o parte a puterii sale, pentru ca sĕ mântuéscă cealaltă parte și sĕ rĕmână la cârmă.

De altă parte, organulŭ lui Apponyi, „Budapester Tagblatt", susține, că d-lŭ Tisza 'șĭ-a încheiatŭ rolulŭ de conducĕtorŭ, și că cu câtŭ mai mare va fi succesulŭ contelui Teleki în administrația, cu atâtŭ mai mare va fi și desastrulŭ ministrului președinte.

Pentru subtilitățile acestea ale foilorŭ oposiționale, mărturisimŭ că n'avemŭ pricepere, deórece nu scimŭ ce potŭ și ce nu potŭ ele spera dela persónele, carĭ formézā adĭ ministerulŭ reconstituitŭ.

Pentru noi póte fi de interesŭ numai o singură întrebare: avévorŭ reformele proiectate vr'unŭ resultatŭ pentru o adevĕrată îmbunătățire a miserabilelorŭ stărĭ actuale orĭ nu?

Decă, de pildă, ministrulŭ de justiția Szilagyi ar fi declaratŭ, că va stărui pentru ca sĕ se mĕsure dreptatea cu egală mĕsură tuturorŭ cetățenilorŭ după cum pretindŭ interesele lorŭ de viéță materiale, morale și naționale; decă ar fi promisŭ că va face sĕ se respecte cu cea mai mare rigóre și acele disposițiunĭ ale legilorŭ, carĭ suntŭ favorabile desvoltării naționale a popórelorŭ nemaghiare; decă ar fi declaratŭ, că se va îngriji, ca în viitorŭ la justiția sĕ fiă funcționarĭ, carĭ sĕ cunoscă limba poporului: atuncĭ amŭ fi pututŭ sĕ considerămŭ și noi schimbările proiectate ca o îmbunătățire, celŭ puținŭ parțială, a stărilorŭ anormale de adĭ.

Decă de altă parte ministrulŭ Teleki ar fi susținutŭ asigurarea lui, că va respecta adevĕratulŭ liberalismŭ, prin enunțarea unorŭ asemenea principii; decă ar fi declaratŭ că va păzi cu scumpĕtate libertatea alegerilorŭ și va nisui ca și compatrioții seĭ ardelenĭ sĕ se bucure în mĕsură egală cu locuitorii din Țera ungurésca de dreptulŭ electoralŭ: atuncĭ amŭ fi mai credutŭ, că este vorba a se pune capĕtŭ regimului personalŭ și absolutismului parlamentarŭ de adĭ.

Decă în fine ministrulŭ de finanțe Wekerle ar fi venitŭ cu asigurarea, că în totŭ chipulŭ va căuta sĕ-i ușureze poporațiunei grelele sarcinĭ, prin diferite economii; decă ar fi promisŭ, că va stărui sĕ se micșoreze dările și sĕ fiă feritŭ țeranulŭ de abusurile organelorŭ financiare, și că de aceea va face ca și organele financiare sĕ comunice cu popórele în limba lorŭ maternă: atuncĭ ne mai puteamŭ aștepta la óre-care îmbunĕtățirĭ și pe terĕmulŭ financiarŭ.

Dér așa, tóte reformele se reducŭ la nisuințele pentru pretinsa întărire a „ideii de statŭ", care în cele din urmă culmineză în ideea maghiarisării totale a statului.

Ceea ce vorŭ sĕ cládéscă noii miniştri are prin urmare numai o temeliă fictivă și nu póte fi durabilŭ, cu atâtŭ mai puținŭ póte avé succesŭ în ceea ce privesce bunăstarea și mulțămirea popórelorŭ, carĭ alcătuescŭ statulŭ.

DIN AFARĂ.

Căsĕtoria principesei Milena și Regenții serbi.

Correspondentulŭ din Viena alŭ diarului „Times" din Londra anunță, că principele Muntenegrului a adresatŭ regențilorŭ Serbiei o scrisóre fórte cordială, prin care'i învită a asista la căsĕtoria ficei sale Milena cu marele duce alŭ Rusiei, și nepotŭ alŭ Țarului, P. Nicolaevicĭ. Regenții au primitŭ învitarea.

Inarmările Franciei.

In camera francesă s'a discutatŭ și s'a primitŭ bugetulŭ marinei. In cursulŭ discuțiunii, admiralulŭ Krantz a disŭ, că va avé nevoiă sĕ facă în curêndŭ o mare opintire pentru construcțiunĭ navale. Ministrulŭ marinei va cere unŭ creditŭ de 50—60 milióne, pentru-că e vorba de a face, ca flota francesă sĕ fiă egală cu flota germană și italiană la unŭ locŭ luate.

Turcia și serbarea dela Kossovo.

O telegramă din *Constantinopolŭ* comunică următórele: Avêndŭ în vedere situațiunea critică actuală a Serbiei și prevĕdêndŭ prin urmare, că serbarea aniversării bătăliei dela Kossovo, care cade la 15 (27) Iunie, ar puté sĕ pricinuiască turburărĭ și póte chiar încercarea de rĕscólă, Pórta a luatŭ mĕsurĭ de precauțiune la granița turco-sêrbéscă. Se scrie, că câmpulŭ de bătăliă Kossovo e pe teritoriulŭ otomanŭ. Cercurile diplomatice suntŭ asemenea îngrijate de serbarea dela Kossovo.

O interesantă întrevorbire cu Boulanger.

Generalulŭ Boulanger a fostŭ învinovățitŭ, că a încheiatŭ contracte cu furnisorĭ în contra regulamentului. „Figaro" publică în astă privință o întrevorbire cu generalulŭ de interesŭ istoricŭ:

„Contractele, declară Boulanger, privescŭ milițiile (landverulŭ). Când în timpulŭ incidentului dela granița cu Schnaebele fui informatŭ prin biuroulŭ nostru de scirĭ despre intențiunile dușmane ale Germaniei, m'am gânditŭ sĕ punŭ puterile nóstre în stare de a puté întêmpina orĭ-ce atacŭ. Hotărîĭ sĕ pună Franța cu 900,000 de ómenĭ mai multŭ pe piciorŭ, echipândŭ reserva milițiilorŭ. Acésta trebuia sĕ se facă în celŭ mai mare secretŭ. Arme erau destule, dér lipsia îmbrăcămintea și trebuia decĭ repede făcută. Dela cameră nu putemŭ cere creditŭ, căcĭ se alarma opiniunea publică, șĭ-apoi noi nicĭ nu voiam sĕ provocămŭ. Lăsaĭ decĭ sĕ se lucreze îmbrăcămintea în celŭ mai scurtŭ timpŭ. Fabricile încetară orĭ-ce altă lucrare și în fața situațiunii amenințătóre industriașii francesĭ își și dovediră patriotismulŭ lorŭ. Fabricile lucrară diua și nóptea, îmbrăcămintea a fostŭ predată, nu s'a comisŭ nicĭ o indiscrețiune. Ținta nĭ-o ajunserămŭ. In diua unei declarațiunĭ de rĕsboiu, inimiculŭ ar fi avutŭ la spatele armatei nóstre încă o formidabilă armată de 600,000 ómenĭ, despre a căreĭ esistență nicĭ presimțire n'avea. Țera o scia bine acésta, noi eramŭ gata; atuncĭ armata nóstră era cu 600,000 ómenĭ mai tare decâtŭ a Germaniei. Decretulŭ de furnisărĭ iscălitŭ de președintele Grevy se află în archiva ministerului de rĕsboiu. Generalulŭ Ferron, succesorulŭ meu, a făcutŭ în acéstă privință împărtășirĭ rĕutăcióse asupra mea. Astfelŭ Germania a aflatŭ despre acésta din foile ministeriale. In Berlinŭ a domnitŭ câtva timpŭ consternare. Apoi făcŭ Bismarck de se votă o nouă lege militară, care'i procura și Germaniei cu 600,000 ómenĭ mai multŭ. Decă secretulŭ n'ar fi fostŭ trădatŭ, Francia ar puté avé adĭ cu 600,000 ómenĭ

FOILETONULŬ „GAZ TRANS."

Pentru ce nu se căsĕtorescŭ bărbații?

(Fine.)

„V'ațĭ întrodusŭ în cercul vederilorŭ nóstre cu o afirmare", începŭ dómna consilieră, „care la începutŭ mĭ-a venitŭ atâtŭ de neașteptatŭ, încâtŭ mĭ-a răpitŭ graiulŭ, pe care însĕ vĕ rogŭ a-o motiva acum."

„Voiam sĕ iau cuvêntulŭ pentru confrații mei, carĭ lipsescŭ, de óre-ce domnului adjunctŭ nu i-ar fi iertatŭ junețiа precum și cunoscuta sa sfială a contradice dómnele. Mai ântâiu de tóte vĕ întrebŭ, stimațiĭ mei, cine se află în timpulŭ de fată în plăcuta posițiune a'șĭ puté lua o nevastă?"

„Acela, care o póte hrăni", rĕspunserămŭ noi.

„Câtŭ suntŭ de puținĭ aceia; numĕrulŭ acelora, carĭ arŭ puté sĕ céră o fată fără a întreba mai întâiu decă aduce o destre, și din câtŭ va consta acésta, dispare de micŭ ce e."

„Nicĭ mai de mult nu sta lucrul altfelŭ, și totușĭ se socoteau bărbații mai puținŭ ca adĭ când era vorba de a întemeia o căsnicia", rĕspunse dómna V. „Pentru iubire se însărcinau cu lupta vieții și socotéla juca pe atuncĭ unŭ rolŭ cu multŭ mai însemnatŭ.

„La acésta trebue se vĕ contradicŭ în orĭ-ce casŭ, stimată dómnă; tocmai în așa numitele vremurĭ vechĭ și bune se făceau căsĕtoriile adesea numai prin înțelegerea reciprocă a părințilorŭ și după unŭ calculŭ fórte acuratŭ. Bărbații, carĭ într'unŭ norocŭ și fără multă chibzuélă facŭ îndrăsnețulŭ pasŭ alŭ căsĕtoriei, se găsescŭ și adĭ ca și mai de multŭ."

„Eu credŭ, că nu se cere unŭ deosebitŭ curagiu, nicĭ nu țiuŭ de-o prea mare cutezare a'țĭ lua de soțiă o fată tînĕră, frumușică, modestă și bine crescută, spre a întemeia cu acésta o căsnicia", rĕspunse din nou dómna V.

„Decă s'ar găsi și în dilele nóstre așa de ușorŭ fata cea modestă, bine seu, mai corectŭ disŭ, pentru căsnicia crescută. Regula o facŭ în totŭ casulŭ și dame fórte bine crescute, însĕ cu mai puțină modestiă și cu mai multe pretențiunĭ, decâtŭ cu perspectiva restrînsă de a îngriji de bucătăria viitorului ei soțŭ, de a-i cârpi rufele și a ține în ordine mica-i gospodăriă. Fetele nóstre nu suntŭ în stare după educațiunea de adĭ nicĭ de a supraveghia unŭ menagiu, nicĭ de a se îndeletnici independentŭ cu acesta, ceea ce este neapĕratŭ de lipsă la unŭ venitŭ modestŭ. Ele au învĕțatŭ, nu'i vorbă, multŭ, fórte multŭ, pentru aceea însĕ le lipsesce ceea ce se respecta mai înainte vreme la o bună gazdóie, ceea ce unŭ bărbatŭ scie și adĭ prețui la nevasta sa. Ca medicŭ avui mai multŭ ca odată ocasiune a mĕ convinge, câtŭ de secă, câtŭ de puținŭ calculată pentru viéța practică este educațiunea fetelorŭ din diua de adĭ. Ca copile micĭ, întoțonate ca păpușile, suntŭ deprinse sistematicŭ cu vanitatea și îngâmfarea. Și sĕ te mai prindă apoi mirarea, decă mai târdiu sĕvĕrșescŭ totŭ ce își póte cineva închipui pentru luxulŭ îmbrăcămintei, cândŭ sêmțulŭ lorŭ nu este îndreptatŭ spre căsnicia, ci spre lumea din afară și spre plăcerile adesea fórte triviale ale acesteia. Poțĭ vedé pe tinerile nóstre fete orĭ și unde, la balurĭ, în concerte, la ghiață și la teatru, decă aceste petrecerĭ trecŭ séu nu peste veniturile părințilorŭ, și atuncĭ trebue sĕ se întrebe bărbații: „De unde luămŭ noi mijlócele spre a întêmpina trebuințele unei femei spre a-i satisface pretențiunile luxului și a plăcerilorŭ?"

„D-ta zugrăvescĭ lucrulŭ cu colorĭ pré strigătóre," diseiu eu; „dér chiar admițêndŭ că afirmările d-tale ar fi drepte, atuncĭ ar cădé vina mai puținŭ pe fete, decâtŭ pe mamele lorŭ, carĭ suntŭ datóre a supraveghia educațiunea și purtarea acestora, precum și a determina numĕrulŭ plăcerilorŭ, carĭ le suntŭ permise."

„Eu nu am pășitŭ ca acusatorulŭ lorŭ, ci am rĕspunsŭ numai în loculŭ amicului nostru, alŭ d-lui adjunctŭ, la întrebarea stimatei dómne V; dómnele însĕșĭ m'au silitŭ a'mĭ motiva rĕspunsulŭ."

D-lŭ adjunctŭ nu se amestecase în conversațiune cu nicĭ unŭ cuvêntŭ, se uita însĕ cu unŭ felŭ de respectŭ tăcutŭ la dómna, ale căreĭ fiice făceau ast-

mai mutŭ decâtŭ Germania. Acésta a fostŭ atitudinea mea şi astfelŭ atitudinea inimicilorŭ mei. Francia va judeca."

SCIRILE ȘILEI.

Monumentulŭ lui Bruno. In cercurile clericale din Pesta se vorbesce, că M. S. monarchulŭ Franciscŭ Iosifŭ ar fi adresatŭ Papei o scrisóre, pentru a-i esprima viile sale păreri de rĕu pentru înaugurarea monumentului lui Bruno.

* *
*

Lăcustele prăpădescŭ sĕmĕnăturile din ţéra de josŭ a Ungariei şi pustiirea a începutŭ în Hodmezö-Vasarhely, unde ameninţă orzulŭ. Nimicirea lăcustelorŭ merge greu, deórece ele sbóră deja. Şi în Algyo lângă Seghedinŭ s'au arătatŭ aceşti óspeţi periculoşi.

* *
*

Fundaţiunĭ. Proprietarulŭ Hotelului „Pomu verde" din Braşov, Rudolf Marienburg, a murit în ȩilele trecute lăsândŭ o avere fórte mare, astfel împărţită: interesele dela 60,000 fl. le folosescŭ cei trei fraţĭ şi surorĭ ai sĕi cu condiţiunea, ca după mórtea copiilorŭ acestora, cele 60,000 fl. rĕmânŭ scólelorŭ săsescĭ; comunele Feldióra, Hĕlhii, Măgheruşŭ şi Şercaia primescŭ câte 11,000 fl., ale cărora interese sĕ le priméscă o tînĕră părechie săsésca căsĕtorită câte doi anĭ; 120,000 fl. se depunŭ la cassa de economii din Braşovŭ şi când interesele vorŭ ajunge la suma de 11,000 fl., se vorŭ da acestea unei comune săsescĭ din comitatulŭ Braşovului. Când vorŭ fi primitŭ deja tóte comunele săsescĭ interesele, trecŭ la comunele săsescĭ din comit. Sibiiului, de unde vorŭ începe rĕndulŭ de mai înainte.

E bătĕtorŭ la ochĭ, că rĕposatulŭ n'a lăsatŭ nicĭ unŭ cruceriŭ vre-unui institut de cultură orĭ de binefacere românescŭ, după-ce sciutŭ este, că partea cea mai mare din avere a făcut'o ca lipscanŭ cu Românii, pe timpulŭ când pieţa Braşovului era dominată de neguţătorii românĭ.

* *
*

Surdo-muţii. E surprindĕtorŭ de mare în Ardélŭ numĕrulŭ acelorŭ nenorociţĭ, cărora le lipsesce audulŭ şi graiulŭ. In cele 15 comitate ale Ardealului şi în cele 5 ale Bihorului, Hajdu, Sabolciu, Sătmarŭ şi Zelau se află la olaltă 3169 surdo-muţĭ, dintre carĭ: 142 în comit. Albei de josŭ, 111 în comit. Bistriţa-Năsĕudŭ, 41 în comit. Braşovŭ, 105 în com. Făgăraşŭ, 136 în com. Treiscaune, 365 în com. Huniedóra, 50 în com. Tîrnava mică, 114 în com. Cojocnei, 123 în com. Mureşŭ-Turda, 138 în com. Tîrnava-mare, 207 în comit. Sibiiului; în oraşe: 11 în Braşovŭ, 9 în Alba-Iulia, 14 în Cluşiu, 8 în Sibiiu, 20 în Sebeşŭ, 5 în Reghinul săsescŭ.

* *
*

Filoxera în Mediaşŭ. „Pester Lloyd" e informat din Mediaşŭ, centrulŭ viilorŭ ardelene, că s'a constatatŭ acolo apariţiunea filoxerei. Scirea încă nu e confirmată.

* *
*

Dela Solferino. „O amintire de ȩiua dela Solferino (Eine Erinnerung an den Tag von Solferino) de K. Binder-Krieglstein, dedicată regimentului 31 de infanterĭă din Sibiiu", e titlulŭ unei cărticele de 62 pagine, ce a apărutŭ în limba germană la Dresda şi Lipsca, în editura E. Pierson, şi se vinde cu 1 marcă. Acéstă cărticică va interesa de sigurŭ pe cei carĭ voescŭ sĕ cunóscă acestŭ episodŭ din istoria vitezului regimentŭ în cea mai mare parte românescŭ.

* *
*

Teatru şi concertu în Oraviţa. Junimea română din Oraviţa rom. invită cu totă onórea la representaţiunea teatrală împreunată cu concertŭ, care se va ţine în sala teatrală din Oraviţa mont., Duminecă în 23 Iuniu st. n. 1889 sub conducerea D-lui Ionŭ Bogdanŭ, docente gr. cat. în Oraviţa rom. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ fondului corului vocalŭ gr. cat. din Oraviţa rom. Preţulŭ întrărei: Balconŭ 70 cr., Scaunŭ în parter 50 cr., Intrarea în parterŭ 40 cr.. Galeriă 20 cr. Bilete se capĕtă în Oraviţa montană în prăvălia D-lorŭ I. Becker cofetarŭ şi C. Kehrer librarŭ; în Oraviţa rom. la D-lŭ Georgiu Gerga. Începutulŭ la 8 óre sera. Comitetulŭ arangiatorŭ.

Programa: I. Concertulŭ: 1. „Cânteculŭ Vitezului", corŭ bărb. de J. Vorobchievicĭ. 2. „Viorica", corŭ bărbătescŭ de Tudorŭ de Flondor. 3. „Cântecŭ Vĕnătorescŭ," corŭ bărb.. de Tudorŭ de Flondor. 4. „Din depărtare cuartetŭ", solo cu caracterŭ popularŭ de J. Vorobchievicĭ. 5. „Hai leliţă susŭ la vie", corŭ bărb. de Demetriu Cupşia. 6. „Marşulŭ ostaşilorŭ", corŭ bărbătescŭ.

II. Teatrulŭ. 1 „Stanŭ Covrigarulŭ", cântecŭ comicŭ în 1 actŭ de V. Alecsandri. Persónele: Stanŭ—Costa Vodă. Unŭ funcţionarŭ—Avramŭ Balĕnulŭ. Unŭ grecŭ—Georgiu Măgurenu. Unŭ personagiu misteriosŭ—Iulius Sulea. O damă —D-ra Elena Lazarŭ. Unŭ epistatŭ—Alexa Neda. Unŭ boerŭ—Iónŭ Cucu. O fetiţă şi unŭ toboşarŭ. 2. „Chiriaşulŭ fugitŭ", comedie în 1 actŭ de Iosifŭ Vulcanŭ. Persónele: Alecsandru Ruşavanŭ proprietarŭ —I. Bogdanŭ. Anastasia soţia lui— d-ra Elena Lazarŭ. Georgiu Gherţianu proprietarŭ—Petru Freuţiu. Elena soţia acestuia—d-ra Maria Lazarŭ. Stefanŭ Cimpoiaşu, săteanŭ — Ioanŭ Bogdanŭ. Scena se petrece într'unŭ oraşelŭ din Ardealŭ la casa lui Ruşavanŭ, în timpulŭ presentŭ.

* *
*

„Musa română", revistă musicală-literară, după o întrerumpere de câteva lunĭ, va apăre érăşĭ cu începutulŭ lunei Augustŭ st. v. şi va costa până la finea lunei Decemvre 5 fl. v. a. seu 13 lei. Doritorii de-a avé acéstă revistă au de a se adresa la redacţia revistei în *Blaşiu* (Balázsfalva) celŭ multŭ până la 20 Iuliu st. n. Revista „Musa Română" va îmbrăca aceeaşĭ haină şi va păstra acelaşĭ caracterŭ ca şi în cursulŭ anului trecutŭ.

Invĕţămentulu în eparchia Caransebeşului în 1887/88.

I. Scólele poporale elementare confesionale. In anulŭ şcolarŭ 1887/88 în comunele române bisericescĭ, ale cărorŭ şcóle stau sub jurisdicţiunea consistoriului, au fostŭ pruncĭ harnicĭ de şcólă dela 6—12: parte bărbătéscă 10.558 parte femeiéscă 9842, la olaltă 20.400.

Din aceştia au cercetatŭ şcóla de tóte ȩilele parte bărbătéscă 7128, parte femeiéscă 3754, peste totŭ 10.882.

Asemĕnândŭ numĕrulŭ pruncilorŭ harnicĭ de şcólă din anulŭ acesta, cu numĕrulŭ pruncilorŭ din anulŭ premergĕtorŭ 1886/87, se vede în anulŭ şcolarŭ 1887/88. unŭ crescĕmĕntŭ de 363 seu 177%. Eră comparândŭ numĕrulŭ pruncilorŭ, carĭ au cercetatŭ şcóla în anulŭ 1887/88 cu numĕrulŭ celorŭ din 1886/87, aflămŭ unŭ scăȩĕmĕntŭ de jumĕtate de percentŭ, adecă în anulŭ şcolarŭ 1886/87 au cercetatŭ şcóla de tóte ȩilele 54.90%, éră în anulŭ 1887/88 au cercetatŭ numai 53.34%.

Cercetarea cea mai bună a fostŭ în protopresbiteratulŭ Oraviţii cu 64%, apoi în alŭ Ciacovei şi alŭ Verşeţului cu câte 59% şi mai bine, în alŭ Bisericii-albe cu 56% şi în alŭ Caransebeşului cu 53%, pe când alŭ Făgetului a fostŭ cea mai slabă cercetare, unde abia 40% au cercetatŭ şcóla.

De altcum cercetarea şcólelorŭ faţă cu anulŭ 1886/87 a crescutŭ numai în două protopresbiterate, anume în alŭ Jebelului şi alŭ Verşeţului, pe când protopresbiteratulŭ Lugoşiului, Făgetului, Ciacovii, Bisericii-albe şi într'alŭ Oraviţii cercetarea a scăȩutŭ în anulŭ 1887/88.

Dintre cele 212 şcóle elementare, care se află în diecesă, 202 suntŭ mestecate, éră dece separate după secsŭ; 195 suntŭ cu câte o clasă, 16 cu câte 1 şi 1 cu 4 clase. La aceste şcóle au funcţionatŭ în decursulŭ anului şcolarŭ espiratŭ 216 învĕţătorĭ şi 9 învĕţătóre, la olaltă 225. Din aceştia au esamenŭ de cualificaţiune 187 de învĕţătorĭ şi tóte 9 învĕţătórele, peste totŭ 196. Definitivĭ au fostŭ 171 de învĕţătorĭ şi 6 învĕţătóre, éră 6 posturĭ au fostŭ vacante. La esamenulŭ de cualificaţiune, s'au supusŭ 13 inşĭ, dintre carĭ 13 au câştigatŭ atestatŭ de cualificaţiune, éră 1 s'a respinsŭ.

In decursulŭ anului 1888 s'au întregitŭ 24 de posturĭ învĕţătorescĭ şi anume 11 în modŭ definitivŭ prin alegerĭ éră 13 provisorĭ prin substituire. Salariile învĕţătorilorŭ dela 53 de comune nu ajungŭ la minimulŭ de 300 fl. din causă, că respectivele comune suntŭ micĭ şi sĕrace.

II. Institutulŭ pedagogicŭ diecesanŭ. La începutulŭ anului şcolarŭ 1887/88 s'au înscrisŭ la institutulŭ pedagogicŭ diecesanŭ 37 de elevĭ şi 4 eleve, la olaltă 41, adecă cu doi mai multŭ decâtŭ în anulŭ şcolarŭ 1886/87. La finea anului au fostŭ 34 de elevĭ şi 4 eleve, laolaltă 38, adecă totŭ atâţia, câţĭ au fostŭ şi la finea anului şcolarŭ 1886/87. In anulŭ 1887/88 s'au promovatŭ 18 elevĭ şi 4 eleve, peste totŭ 22, pe când în anulŭ 1886/87 s'au promovatŭ 20 elevĭ şi 6 eleve; prin urmare în anulŭ 1887/88 se arată unŭ scăȩĕmĕntŭ de 4 inşĭ.

Cu începutulŭ anului şcolarŭ 1888/89 s'au înscrisŭ în cursulŭ I pe temeiulŭ atestatelorŭ produse şi a esamenelorŭ de primire 13 elevĭ şi 3 eleve, la olaltă 16 inşĭ, în cursulŭ alŭ II-lea 18 elevĭ şi 1 elevă, éră în cursulŭ alŭ III-lea 11 elevĭ, peste totŭ 46, adecă cu 1 mai multŭ decâtŭ la începutulŭ anului şcolarŭ 1887/88.

La acestŭ institutŭ studiile prescrise s'au propusŭ de 2 profesorĭ definitivĭ, 3 profesorĭ provisorĭ şi 2 profesorĭ estraordinarĭ, apoi de doi magistri; aceştĭ doi din urmă au propusŭ cântarea bisericéscă, tipiculŭ şi musica vocală şi instrumentală.

III. Tinerimea română gr. or. dela institute de învĕţĕmĕntŭ de alte confesiunĭ seu neconfesionale. In şcólele comunale elementare din Lugoşŭ, Verşeţŭ, Biserica albă, Oraviţa-montană şi Reşiţa-montană, apoi în şcólele elementare de statŭ din Caransebeşŭ, Biserica albă şi Panciova, în anulŭ şcolarŭ 1887/8 au fostŭ scolarĭ românĭ gr. or. de amêndouĕ sexele 337, adecă cu 7 inşĭ mai mulţĭ decâtŭ în anulŭ şcolarŭ 1886/7.

In şcólele cetăţenescĭ de statŭ din Caransebeşŭ, Verşeţŭ, Oraviţa-montană, Reşiţa-montană şi Panciova, suntŭ şcolarĭ rom. gr. or. 124, adecă cu 5 mai puţinĭ decâtŭ în anulŭ şcolarŭ 1886/7.

In gimnasiile de statŭ din Lugoşŭ, Biserica-albă şi din Panciova, au fostŭ în anulŭ şcolarŭ 1887/8, şcolarĭ românĭ gr. or. 141, adecă cu 9 mai mulţĭ decâtŭ în anulŭ 1886/7.

In claustrele romano-catolice din Lugoşŭ şi din Oraviţa au fostŭ fete române gr. or. 95, cu trei mai multŭ decâtŭ în anulŭ 1886/7.

Peste totŭ, în anulŭ şcolarŭ 1887/8 au cercetatŭ tinerĭ românĭ gr. or. de

---

felŭ de fericite excepţiunĭ, şi dintre carĭ una îi subjugase inima. Dómna V. obţinuse adĭ mai multŭ decâtŭ sperase; ea îşĭ strînse lucrulŭ şi îşĭ luă ȩiuă bună. Cu doctorulŭ eram însĕ departe de a sfîrşi şi reîncepui:

„Acum trebue sĕ te ocărĕscŭ fórte seriosŭ, căcĭ nu e destulŭ că D ta, care de multŭ ai fi pututŭ îngriji şi ferici pe o femeiă, ai despreţuitŭ a face acésta, der mai şi împrăştĭ încă fără de nicĭ unŭ scrupulŭ opiniunile d-tale, în parte necorecte şi dăunătóre fetelorŭ.

„Recunoscŭ, că mĕ servescŭ câte odată în foculŭ vorbirei de expresiunĭ cam aspre. Insĕ cu ideia fundamentală suntemŭ de acordŭ, stimată dómnă; nu este pentru ântéiaşĭ dată, că desbatemŭ împreună capitululŭ educaţiunei copiilorŭ şi a tinerimei. Nu spuneai chiar D-ta mai deunădĭ: Pré multe se ţintescŭ, prea puţine se dobĕndescŭ.

„Da, prin acésta nu înţelegeamŭ în linia primă numai scóla, în care îşĭ dobĕndescŭ cultura şi pentru care trebue sĕ-şĭ consacre puterile. Obosiţĭ şi osteniţĭ de multele lucrurĭ cu care au fostŭ împovăraţĭ acolo şi de cele ce li-s'au mai datŭ de repetatŭ acasă, îi aşteptă acum profesorulŭ de musică; este óre de miratŭ, decă în cele din urmă întêmpină aceste marĭ pretensiunĭ cu óreşĭcare apatiă? In înţelesulŭ acesta aşaderă sĕ ţĭ explicŭ cuvintele mele: „Pré multe se ţintescŭ şi pré puţine se dobĕndescŭ."

„Nu voescŭ sĕ-ţĭ contradicŭ nicĭ în privinţa acésta, dómna mea; la ceea ce mĕ opui este acea cultură fără de planŭ şi fără de scopŭ a tineretului femeescŭ, ce înţelnescĭ atâtŭ de desŭ, ba pré desŭ."

„Acésta este şi opiniunea mea, domnule doctorŭ; der pentru ca o femeiă sĕ nu fiă cu multŭ pré inferióră bărbatului seu trebue sĕ-şĭ fi însuşitŭ, afară de cunoscinţele menagiului, şi alte felurite cunoscinţe. Pe câtŭ de multŭ fantasaţĭ d-vóstră, bărbaţii, despre modesta şi simpla găzdóiă, totuşĭ vĕ bateţĭ jocŭ de-o femeiă fără de cunoscinţe şi care nu corĕspunde culturei de adĭ."

„Ca de obiceiu mĕ dau şi de astădată prinsŭ, stimată dómnă; alcătuesce d-ta unŭ astfelŭ de programŭ de instrucţiune şi educaţiune şi mĕ voiu declara de mai înainte satisfăcutŭ".

„Acesta ar trebui lăsatŭ pe séma altora, pe séma specialiştilorŭ, cărora li suntŭ din destulŭ cunoscute cerinţele de adĭ. Eu gândescŭ însĕ, că unŭ astfelŭ de programŭ dătătorŭ de mĕsură n'ar fi aşa greu de stabilitŭ. Mamele nóstre arŭ sci în fine de ce sĕ se ţie şi unorŭ astfelŭ de atacurĭ, îndreptate în contra sciinţei femeescĭ, seuĭ a lipsei acesteia, li-arŭ fi tocitŭ ascuţişulŭ. Insĕ unŭ astfelŭ de programŭ ar conveni numai acelorŭ fete, cărora le este asiguratŭ căsĕtoria printr'o destre. La altele va fi căsĕtoria în totdéuna pusă la îndoială şi totŭ vomŭ trebui aşaderă sĕ ne gândimŭ a le educa pentru a fi profesóre, guvernante etc. er celorŭ mai puţinŭ talentate a le deschide calea la oficiulŭ telegraficŭ, postalŭ ş. a.

„Sĕu la universitate, la catedră, la clinică", adause cu unŭ zimbetŭ sarcasticŭ doctorulŭ.

„Acésta este o cale până acum neobicĭnuită, puţinŭ percursă", ilŭ întrerupseiu eu într'unŭ tonŭ seriosŭ. „Esperienţa va dovedi, decă stă în dreptulŭ nostru sĕ desaprobămŭ pe acele singuratice, pe carĭ póte unŭ imboldŭ internŭ, o sete după sciinţă le îndémnă a părăsi căile obicĭnuite, spre a străbate acele têrĕmurĭ, orĭ decă ele din contră vorŭ stórce recunoscinţa şi admiraţiunea nóstră".

Elŭ murmură cam următórele: „Nu tóte se potrivescŭ pentru orĭ şi cine şi natura chiar a pusŭ femeii anumite marginĭ, şi aşa mai departe. Cu tóte acestea îi însenină faţa unŭ bine voitorŭ şi prietenosŭ zimbetŭ, cândŭ îmĭ întinse mâna spre a-şĭ lua rĕmasŭ bunŭ.

Cândŭ primii însĕ pentru vreo-câteva lunĭ anunciulŭ de logodnă alŭ adjunctului R. cu Iulia, una din vestitele fete ale dómnei consiliere V., am iertatŭ pe doctorulŭ şi m'am bucuratŭ sincerŭ, că cestiunea pusă de amica nóstră: „Pentru ce nu se căsĕtorescŭ bărbaţii", a fostŭ încoronată de succesŭ. (După „W-r Hausfrauen Ztg"). *d.*

---

amêndouĕ sexele institute de învĕțămêntŭ de alte confesiuni și neconfesionale de pe teritoriulŭ diecesei 697 de inșĭ, adecă cu 14 mai mulțĭ decâtŭ în anulŭ școlarŭ 1886 7.

La tóte aceste institute, conformŭ statutului organicŭ, consistoriul diecesan a așeḑatŭ catichețĭ, carĭ suntŭ remunerațĭ din bugetulŭ diecesei, afară de catichetulŭ din Caransebeșŭ, carele primesce remunerațiă dela statŭ, și celŭ dela gimnasiulŭ din Lugoșŭ, carele pe lângă remunerația dela diecesă mai capĕtă și dela statŭ.

Ajutorŭ s'a împărțitŭ în anulŭ 1888 școlei din Orșova 60 fl., celei din Hauzescĭ 25 fl., învĕțătorului din Iclodŭ 30 fl., celui din Germanŭ 25 fl. și celui din Secașŭ 12 fl., laolaltă 152 fl.

Corespondența „Gaz. Trans“.

Brașovŭ, 1 Iunie st. v.

(*Escursiunea corului seminariului românŭ gr. or. din Sibiiu în Brașovŭ și jurŭ*).

Fericită ideiă de a pleca din Sibiiu resp. dela centrulŭ Metropoliei spre a rĕspândi gustulŭ pentru cântărĭ atâtŭ bisericescĭ câtŭ și lumescĭ! Corulŭ seminariului menționatŭ din Sibiiu este corŭ de modelŭ; totŭ tinerĭ cu vocĭ curate și deplinŭ pronunțate, instruitŭ cu acurateța pedagogului — potŭ ḑice — aprópe pedantă și cu fineța întrupată în arta cantului. D-lŭ *George Dima* a doveditŭ cu corulŭ seminarialŭ, că cântările nóstre bisericescĭ potŭ fi compuse după tóte formele artei și că potŭ fi cântate, ca cântărĭ de artă, fără a jertfi ceva din caracterulŭ bisericescŭ.

Prin producțiunile ce le-a esecutatŭ corulŭ menționatŭ atâtŭ în biserică, câtŭ și în locale private, a lăsatŭ o adevĕrată mulțumire sufletéscă în ascultătorĭ nu numai prin corecta și prea frumósa esecutare a cântărilorŭ, dèr cu deosebire prin aceea, că publiculŭ șĭ-a formatŭ o ideiă de totŭ frumósă despre modulŭ cum se crescŭ și se instruéză în institutulŭ nostru clericalŭ fiitorii noștri preoțĭ.

D-lŭ Dima și corulŭ sĕu, la numĕrŭ 29 de persóne, au sositŭ în Brașovŭ a doua ḑi de Rosalii, fiindŭ întêmpinațĭ de mai mulțĭ cetățenĭ brașovenĭ în hotarul comunelorŭ Ghimbav-Codlea. Toțĭ coriștii au fostŭ așeḑațĭ în cuartirele ce li-se pregătiseră de mai 'nainte.

A treia ḑi de Rosalii corulŭ a cântatŭ liturghia compusă de D-lŭ G. Dima în biserica S. Nicolae din Scheiu. Biserica era plină de creștinĭ, carĭ s'au despărțitŭ de biserică deplinŭ mulțămițĭ și cu dorința în inimă de a-lŭ mai asculta.

In aceeașĭ ḑi cetățenii brașovenĭ au poftitŭ pe D-lŭ Dima și corulŭ sĕu la o escursiune în „Stejerișŭ“ — o pădurice între munțĭ — care, fiindŭ și timpulŭ fórte frumosŭ, a succesŭ pe deplinŭ.

Aci corulŭ a avutŭ de nou ocasiune a convinge publiculŭ asistentŭ, că nu se ocupă unilateralŭ numai cu cântărĭ bisericescĭ, ci cu cântărĭ de artă peste totŭ. Doinele nóstre, împodobite cu hainele mĕsurate ale artei, în gura dibacilorŭ noștri coriștĭ erau peste mĕsură sublime.

La lumina strălucitóre a lunei neamŭ reîntorsŭ érășĭ acasă, pentru ca Mercurĭ după Rosalii la 5 óre postmeridiane sĕ ne presentămŭ odihnițĭ la concertulŭ, ce era luatŭ în vedere.

Nu numai publiculŭ românŭ, dèr și celŭ străinŭ din Brașovŭ, cu deosebire artiștii de meseriă, erau presentațĭ; sala cea mare a gimnasiului era îndesată, de plină ce era.

Corulŭ condusŭ de D-lŭ G. Dima a cântatŭ următórele piese:

1. a) „*Zorirea*“, corŭ de C. Attenhofer.
 b) „*Intre piatra Detunata*“ corŭ de G. Dima.
2. a) „*Solia florilorŭ*“, cântecŭ pentru tenore de F. Schubert.
3. „*Cu adevĕratŭ deșertăciune*“, corŭ de G. Dima.
4. a) „*Nóptea*“, corŭ de F. Schubert.
 b) „*In rosă roua stă*“, corŭ de R. Schumann.
5. „*Resignațiunea*“ cântecŭ pentru tenorŭ de Mendelssohn-Bartholdy.
6. „*De Tine se bucură*“, corŭ de G. Dima.
7. a) „*Rĕmâi sănĕtósă*“) coruri de G.
 b) „*Sĕrmană frunḑă*“) Dima.
8. „*Credința 'n primăvară*“, cântecŭ pentru tenorŭ de F. Schubert.
9. a) „*Despărțirea vĕnătorilorŭ*“, corŭ de Mendelssohn-Bartholdy.
 b) *Hai în horă*“, corŭ de G. Dima.

In fine la cererea publicului s'a cântatŭ:

10. „Cu trupulŭ lui Christosŭ Vĕ cuminecațĭ“, corŭ de G. Dima.

Eu însu-mĭ sunt prea puținŭ artistŭ, ca sĕ potŭ caracterisa esecutarea fiă-cărei piese, atâtŭ însĕ potŭ comunica, că artiștii de naționalitățĭ streinŭ șĭ-au datŭ cea mai favorabilă părere despre esecutarea cântărilorŭ, ḑicêndŭ, că arŭ pute servi de modelŭ la multe corurĭ bărbătescĭ.

Incântațĭ, și potŭ ḑice uimițĭ, amŭ rĕmasŭ cu toții de composițiunile bisericescĭ „De Tine se bucură“ și „Cu trupulŭ lui Christosŭ Vĕ cuminecațĭ“, — și una și alta mărețe ca piese de artă, prea frumóse ca cântărĭ bisericescĭ.

După acestŭ concertŭ, care a avutŭ și succesŭ bănescŭ frumușelŭ, așa încâtŭ credemŭ că s'au pututŭ acoperi spesele călĕtoriei, a urmatŭ masă comună în sala casei de dare la semnŭ, tocmai sub pólele „Têmpei“. Au luatŭ parte peste 250 de óspețĭ bărbațĭ și dame.

S'a desvoltatŭ în timpŭ de 4 óre o adevĕrată soarea musicală, care dimpreună cu causatorii ei va rĕmânĕ pentru multŭ timpŭ nestérsă din memoria Românilorŭ din Brașovŭ.

Vestea corului s'a dusŭ ca fulgerulŭ prin comunele vecine. Prea multe au doritŭ ca sĕ le cânte corulŭ și în comunele, resp. în bisericile lor. Dèr la tóte nu s'a pututŭ refusa, ci s'a decisŭ a se satisface, cântândŭ în 2 din comunele mai marĭ.

Astfelŭ a cântatŭ corulŭ Joi după Rosalii în Săcele. Vinerĭ s'a făcutŭ pausă, Sâmbătă a fostŭ producțiune musicală în Zĕrnescĭ, Duminecă totŭ acolo s'a cântatŭ liturgia în Biserică.

Audimŭ, că succesulŭ a fostŭ așa de strălucitŭ, încâtŭ d-lŭ Dima abia a pututŭ scăpa spre a pute pleca Duminecă după prânḑŭ spre Făgărașŭ, de unde nu mai avem scire nicĭ măcarŭ din audite.

Mulțămimŭ d-lui G. Dima și tuturor acelora, carĭ au contribuitŭ la realisarea acestei idei, fiindcă e prea însemnată din punctŭ de vedere culturalŭ.

Dorimŭ, ca modulŭ acesta de a rĕspândi cântarea, sĕ se practiseze și din centrele celorlalte diecese.

Unŭ participantŭ.

Din nordulŭ Transilvaniei, 18 Iuniu 1889.

In ḑilele acestea făcêndŭ escursiunĭ prin comitatulŭ Solnocŭ-Dăbeca și în centrulŭ aceluia oprindu-me, am aflatŭ, că lucrările despărțĕmêntului XII (Deșiu) alŭ „Associațiunii transilvane“ — după o stagnare încă neîntêmplată până acuma — s'au pusŭ în mișcare, ținêndu-se în 26 Maiu a. c. o ședință a sub comitetului.

In ședința susŭ amintită s'a alesŭ unŭ nou casarŭ în persóna d-lui dr. Gavrilŭ Triponŭ, candidatŭ în advocatură, dela care se speréză activitate în adevĕrŭ consciențiósă și promptă.

Mai târḑiu se va defige ținerea adunării desp. în Deșiu.

— M'am convinsŭ prin esperiență, și cu bucuriă spunŭ, că în comuna română Șireagŭ (Virágosberek) s'a făcutŭ pe têrêmulŭ economiei rurale unŭ pasŭ vrednicŭ de urmatŭ și de alte comune române.

Șireganii s'au apucatŭ adecă sĕ nobilitéză perii și merii de pe hotarŭ. Se află pe acelŭ hotarŭ unŭ huciagŭ sĕu pădurice, în care totŭ moșiașulŭ are câte una orĭ două delnițe, de pe care tăindŭ lemnele, pomii îi lăsară netăiațĭ; pomii aceștia însĕ producŭ numai póme acre, bune numai de oțetŭ.

Pentru altoirea acestorŭ pomĭ la înălțimea, unde nu ajunge vita, bravii Șireganĭ s'au tocmitŭ cu unŭ espertŭ, Ioanŭ Mireșianŭ, care s'a obligatŭ pentru 20 fl. v. a. a da prinșĭ gata la fie-care proprietarŭ câte 6, în sumă 300 altoi, perĭ și merĭ nobilitațĭ. Ba unii ómenĭ apoi pe întrecute sĭ-au mai făcutŭ separatŭ în delnițele lorŭ câte 6—12 altoi. Observŭ, că în numita pădurice suntŭ peste 3000 pomĭ sĕlbaticĭ, pe carĭ în viitorŭ voescŭ omenii a-i oltoi pe rêndŭ. Acéstă faptă folositóre și vrednică de laudă s'a sĕvîrșitŭ la îndemnulŭ proprietarulŭ de acolo d-lŭ Petru Mureșianu.

Durere, pomăria școlei din Șireagŭ, care stă sub îngrijirea d-lui învĕțătorŭ Vasilie Chita, nu corĕspunde cu zelulŭ sătenilorŭ, are puținĭ altoi și plivirea seu săparea e neglésă, încâtŭ numai a 3-a ḑi de Rosalii s'a plivitŭ și săpatŭ. Ar fi de doritŭ mai multŭ zelŭ din partea d-lui Chita atâtŭ în pomăriă, câtŭ și în școlă, despre negligiarea căreia am auḑitŭ plângerĭ din partea sătenilorŭ, și cu dreptŭ cuvêntŭ, căcĭ la esamenulŭ de éstŭ anŭ, la care afară de preotŭ și fetŭ nicĭ unŭ poporanŭ nu a luatŭ parte, nu s'a doveditŭ nicĭ pe departe progresulŭ așteptatŭ. Lasŭ apoi, că nicĭ corŭ cu școlarii în biserica cea frumósă de piatră rădicată de acestŭ poporŭ nu s'a ținutŭ, dèr nicĭ purtarea lui morală nu este corĕspunḑĕtóre, și de aceea ar fi de doritŭ a se suplini caestŭ învĕțătorŭ în Șireagŭ cu unŭ preparandŭ cualificatŭ și harnicŭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că copiii cei mai mulțĭ, carĭ arŭ pute învĕța românesce, în școla din satŭ, fiindcă aicĭ nu se face progresulŭ așteptatŭ, suntŭ trimișĭ pe la școla unguréscă din Nimigia maghiară.

X. Y.

Literatură.

Invitare de prenumerațiune la opulŭ **Predice poporalĭ** pe Duminecĭ și sĕrbătorĭ, ocasionale și pentru morțĭ, de *Gavrilŭ Popŭ*, protopopŭ gr. cat. alŭ Clușului, as. cons. și membru fundatorŭ alŭ Assoc. trans. pentru lit. și cultura poporului rom. *Tomulŭ IV: Predice ocasionalĭ.* 1. La punerea fundamentului unei bisericĭ. 2. La sânțirea bisericeĭ. 3. La sânțirea unei scóle. 4. La sânțirea icónelor. 5. La sânțirea unui cimitirŭ. 6. La sânțirea unei crucĭ. 7. La sântirea clopotelorŭ. 8. La sânțirea unui turnŭ. 9. La sânțirea holdelorŭ. 10 La introducerea unui preotŭ. 11. Când unŭ preotŭ se presentéză 1-a oră înaintea poporului sĕu. 12. La despărțirea unui preotŭ de poporenii sĕi. 13. La cununiă. 14. La ḑiua împĕratului. 15. La încreștinarea unui judeu. 16. La întórcerea unui acatolicŭ la catolicismŭ. 17. La sânțirea unui praporŭ. 18. La sĕrbătórea patronului (hramului) bisericei. 19. Despre pregătirea pruncilorŭ la s. cuminecătură (când se cuminecă pruncii ântéia óră). 20. Despre datorințele statului preoțescĭ (cu ocasiunea mărturisirei preoțilorŭ). 21. Sumeția. 22. Scumpetea. 23. Necurăția. 24. Pisma. 25. Lăcomia. 26. Mania. 27. Lenea.

Venitulŭ de jumĕtate din acestŭ tomŭ încă e destinatŭ pentru fondulŭ culturalŭ alŭ tractului. Din care causă sperezŭ, că on. publicŭ românŭ va binevoi a sprijini și acéstă întreprindere, mai alesŭ în acestŭ timpŭ, când e necesitate urgente la noi a contribui pentru totŭ ce privesce cultura română.

Opulŭ în ḑilele aceste vine sub presă și prea stim. domnĭ prenumĕranțĭ îlŭ vorŭ pute primi în timpŭ de 2 lunĭ. Prețulŭ unui esemplarŭ 1 fl.

Clușiu, în 12 Iunie 1889.

Gavrilă Popŭ,
protopopŭ.

Ungaria la Brăila.

Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Curierulŭ Financiarŭ“ din Bucurescĭ:

Facemŭ atentŭ publiculŭ din România și din străinătate asupra următorului faptŭ desfulŭ de importantŭ pentru a ne deștepta:

Tăerea porțilorŭ de ferŭ și curățirea Dunărei între *Severinŭ și Orșova* a începutŭ și Ungaria nu crută nicĭ unŭ sacrificiu pentru ca aceste lucrărĭ sĕ fiă câtŭ mai repede terminate. Pe de altă parte la *Orșova* se lucréză cu mare activitate la construcția unorŭ marĭ magazii, care sĕ priméscă tóte cerealele Ungariei din regiunea aceea.

Acéstă lucrare, unită cu aceea a lărgirei Dunării la porțile de ferŭ, are de scopŭ de a deschide cerealelorŭ ungare o nouă cale pentru a le expedia în piețele Europei. *Calea acésta este Brăila prin portulŭ căreia* cerealele ungare pornite dela Orșova se vorŭ încărca pentru a lua drumulŭ mării în străinătate.

Actualminte aceste cereale se expediéză prin portulŭ *Fiume*. Cheltuelile însĕ cele marĭ ce reclamă acéstă cale, împovărândŭ sdrobitorŭ cerealele, a făcutŭ pe Ungaria sĕ alégă portulŭ Brăila ca drumŭ mai eftinŭ, care nu reclamă nicĭ o vamă, după tarifulŭ generalŭ, și sĕ se decidă a face construcțiunile și lucrările de care e vorba. Afară de acésta, inferioritatea grânelorŭ ungare fiindŭ astăḑĭ bine dovedită în streinătate, Ungaria nutresce speranța, că în curêndŭ grânele sale, încărcate la Brăila, le va putea trece în Europa sub frumósa reputațiune ce șĭ-au dobênditŭ grânele române.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 21 Iunie. In foile de aicĭ se discută articululŭ publicatŭ de „Hamburger Nachrichten“, în care se ḑice, că ultima neliniștire asupra situațiunei politice a emanatŭ din mijloculŭ cercurilorŭ militare ale Germaniei și că acéstă neliniștire este seriósă. Foile află că acésta se confirmă prin aceea, că între părerile lui Bismark și ale lui Waldersee (șefulŭ statului majorŭ generalŭ) domnesce contraḑicere.

Belgradŭ, 21 Iunie. La tipografulŭ Iovanovicĭ s'a confișcatŭ o proclamațiă, prin care Sêrbii din Ungaria, Croația, Slavonia suntŭ provocațĭ în contra Austro-Ungariei, puindu-li-se în perspectivă ajutorulŭ Rusiei. S'au făcutŭ mai multe arestărĭ.

DIVERSE.

Societate de esecuțiune pe acții. O telegramă din Newyork comunică, că în *Chicago* s'a formatŭ cu tótă seriositatea American Executing Company (Societate de esecuțiune americană) cu unŭ capitalŭ de 25,000 dolarĭ. Societatea intenționeză sĕ iee asupra sa tóte esecuțiunile din statele unite și promite acționarilorŭ dividende grase. Până acuma escursiunile le îndepliniau șerifii, adecă juḑii dela țêră.

Americanele se supĕră îndată. Unŭ ḑiarŭ anunțase mórtea unui concetățênŭ alŭ sĕu cu cuvintele: Ioanŭ Cramer *odihnesce acum în pace.* Vĕduva rĕposatului a intentatŭ redactorului procesŭ „pentru calumniă și pentru stricarea numelui ei.“

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 20 Iunie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vênd.	9.43
Argintŭ românescŭ -	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.46	„	9.49
Lire turcescĭ - - -	„	10.63	„	10.68
Imperialĭ - - - -	„	9.60	„	9.68
Galbinĭ .	„	5.56	„	5.60
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	120.—	„	122.—
Discontulŭ - - - -	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Iunie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	101.10
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	95.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	143.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.60
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Renta de hârtiă austriacă - - - -	43.50
Renta de argintŭ austriacă - - - -	83.75
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109.10
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	141.—
Acțiunile băncei austro-ungare - -	904.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	312.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	303.25
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.65
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.48
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	58.30
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.35

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Licitațiune minuendă.

Pentru repararea și preschimbarea unorŭ lucrurĭ dela biserica română gr. or. din comuna **Reșnovŭ** protopresbiteratulŭ Branului, prin acésta se escrie concursŭ de licitațiune minuendă pe ḑiua de **24 Iunie v (6 Iulie)** a. c. diminéța **la 10 óre**, cu prețulŭ de esclamare **470 fl. 86 cr. v. a.** conformŭ planului și preliminariului de spese.

Atâtŭ condițiunile câtŭ și preliminariulŭ se potŭ vedea la subscrisulŭ președinte alŭ comitetului parochialŭ.

Numai aceia dintre concurențĭ vorŭ putea licita, carĭ vorŭ depune unŭ *vadiu de 10%*, totŭ asemenea și cei carĭ vorŭ trimite oferte, numai acelea se vorŭ considera, care vorŭ fi provĕḑute cu acelŭ vadiu.

Comitetulŭ parochialŭ își reservă dreptulŭ a alege dintre concurențĭ pe care va voi.

Reșnovŭ, în 25 Maiu 1889.

George Proca,
președintele comitetului parochialŭ.

98,3—1

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 4 óre 54 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 2 óre 32 minute după amedĭ.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ de persóne Nr. 318: 1 oră 55 minute după amedĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 45 minute înainte de ameḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 8 óre 32 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zernesci-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amedĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amedĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S Georgĭ]: 1 óră 30 minute noptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

Rugămŭ pe domnii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei se binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.